

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

เรื่อง การเทียบตำแหน่งข้าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย และการดำเนินการอื่นในกรณีที่มีการผิดนัดการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๔๗๖๘ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า เพื่อให้การดำเนินการปรับเป็นพินัยตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความเรียบร้อย กรุงเทพมหานครจึงขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังต่อไปนี้

๑. ตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่กำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยนั้น เนื่องจากบางสำนักงานเขตไม่มีข้าราชการหรือพนักงานในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการ กรณีนี้จะสามารถกำหนดให้ข้าราชการในตำแหน่งระดับอาวุโสเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยได้หรือไม่ ทั้งนี้ กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๔๕๔๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย ขอแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญซึ่งดำรงตำแหน่งพนักงานเทคนิคตั้งแต่ระดับอาวุโสขึ้นไปสังกัดฝ่ายเทศกิจทุกสำนักงานเขต เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ กรุงเทพมหานครจึงขอยกเว้นที่จะไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวได้หรือไม่

๒. การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย หากผู้กระทำความผิดปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐและยินยอมจะชำระค่าปรับเป็นพินัย เช่น กรณีการกระทำความผิดซึ่งหน้าตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ซึ่งมีอัตราโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยโดยตรงต่อผู้กระทำความผิด โดยไม่ต้องส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่

๓. กรณีที่คำสั่งปรับเป็นพินัยที่ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอย่างไร

๔. กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว หรือเป็นคนต่างด้าวซึ่งไม่มีที่พำนักเป็นหลักแหล่ง การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยจะต้องส่งไปยังที่อยู่ใด

๕. กรณีที่ผู้กระทำความผิดผิดนัดการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคืนเงินค่าปรับส่วนที่รับชำระไว้แล้วหรือไม่ และต้องดำเนินการอย่างไร

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาข้อหาหรือของกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้แทนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พนักงานเทคนิคซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งประเภททั่วไปในระดับอาวุโส ถือเป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไป หรือเทียบเท่าตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือไม่ หากไม่สามารถเทียบได้ ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อปรับเป็นพินัย ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ กรุงเทพมหานครจะขออนุมัติเพื่อดำเนินการแตกต่างจากข้อ ๑๐ ได้หรือไม่ เห็นว่า การที่ข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กำหนดให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดรายชื่อตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัย โดยใช้ถ้อยคำว่า “ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ ที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่า” เป็นการกำหนดให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นตำแหน่งหลักเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาและยังได้กำหนดให้มีการเทียบกับตำแหน่งประเภทอื่น ซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปด้วย เพื่อให้การใช้บังคับเรื่องนี้มิได้จำกัดเฉพาะตำแหน่งประเภทวิชาการเท่านั้น แต่รวมถึงตำแหน่งประเภทอื่นหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีมาตรฐานตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณภาพของงานโดยประมาณไม่ต่ำกว่าตำแหน่งในระดับชำนาญการขึ้นไปในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่เคยให้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๒/๒๕๖๗^๒

สำหรับการเทียบตำแหน่งกรณีพนักงานเทคนิคในระดับอาวุโสซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งประเภททั่วไปนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง ความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งข้าราชการประเภทวิชาการในระดับระดับชำนาญการกับตำแหน่งประเภททั่วไปในระดับอาวุโสตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖^๓ ข้อ ๗ (๒)^๔

^๑ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใด มีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย โดยในกรณีที่กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดไว้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการปรับเป็นพินัยก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การเทียบตำแหน่งข้าราชการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งมีตำแหน่งชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

^๓ข้อ ๖ ตำแหน่งประเภทวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่งในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่ใช้ความรู้ในทางวิชาการ ซึ่ง ก.ก. กำหนดว่าต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำแหน่งนั้น โดยมีการจำแนกตามลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเป็นหลัก หรือตำแหน่งอื่นที่ ก.ก. กำหนดให้เป็นตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมาย ก.ก. นี้

^๔ข้อ ๗ ตำแหน่งประเภทวิชาการ มี ๕ ระดับ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(มีต่อหน้าถัดไป)

ข้อ ๘^๕ และข้อ ๙ (๓)^๖ แห่งกฎ ก.ก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานเทศกิจระดับชำนาญการ และพนักงานเทศกิจระดับอาวุโสตามที่คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากร กรุงเทพมหานครกำหนด รวมทั้งบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ^๗

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๔)

(๒) ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

(ก) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในงานวิชาการ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก

(ข) ตำแหน่งสำหรับหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูง ในงานวิชาการปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาที่ยาก

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ข้อ ๘ ตำแหน่งประเภททั่วไป ได้แก่ ตำแหน่งซึ่งมิใช่ตำแหน่งประเภทบริหาร ประเภท อำนวยการ และประเภทวิชาการ แต่เป็นตำแหน่งในฐานะผู้ปฏิบัติงานซึ่งเน้นการใช้ทักษะ ฝีมือในการปฏิบัติงาน โดยมีการจำแนกตามลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเป็นหลัก และในกรณีที่เห็นสมควร ก.ก. จะกำหนดว่าตำแหน่งใดต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำแหน่งนั้นด้วยก็ได้ หรือตำแหน่งอื่นที่ ก.ก. กำหนดให้เป็นตำแหน่งประเภททั่วไปตามกฎ ก.ก. นี้

^๖ข้อ ๙ ตำแหน่งประเภททั่วไป มี ๔ ระดับ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโส ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

(ก) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงานค่อนข้างสูง ในงานเทคนิคเฉพาะด้าน หรืองานที่ใช้ทักษะ และความชำนาญ เฉพาะตัวปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในงานที่ค่อนข้างยากมาก

(ข) ตำแหน่งสำหรับหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานค่อนข้างสูงมีงานในความรับผิดชอบ ที่หลากหลาย ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในงานที่ค่อนข้างยากมาก

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ

ตำแหน่งประเภทวิชาการ

	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ขั้นสูง	๒๖,๙๐๐	๔๓,๖๐๐	๕๘,๓๙๐	๖๙,๐๔๐	๗๖,๘๐๐
ขั้นต่ำ	๘,๓๔๐	๑๕,๐๕๐	๒๒,๑๔๐	๓๑,๔๐๐	๔๓,๘๑๐
ขั้นต่ำชั่วคราว	๗,๑๔๐	๑๓,๑๖๐	๑๙,๘๖๐	๒๔,๔๐๐	๒๙,๙๘๐
ระดับ	ปฏิบัติการ	ชำนาญการ	ชำนาญการพิเศษ	เชี่ยวชาญ	ทรงคุณวุฒิ

บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ

ตำแหน่งประเภททั่วไป

	บาท	บาท	บาท	บาท
ขั้นสูง	๒๑,๐๑๐	๓๘,๗๕๐	๕๔,๘๒๐	๖๙,๐๔๐
ขั้นต่ำ	๔,๘๗๐	๑๐,๑๙๐	๑๕,๔๑๐	๔๘,๒๒๐
ระดับ	ปฏิบัติงาน	ชำนาญงาน	อาวุโส	ทักษะพิเศษ

ตลอดจนแนวทางการพิจารณาให้ข้าราชการรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายตามหนังสือกรุงเทพมหานคร
 ด่วนมาก ที่ กท ๐๔๐๔/ว.๓๒๐ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง การให้ข้าราชการรักษาการ
 ในตำแหน่ง ที่วางแนวทางให้หน่วยงานพิจารณาข้าราชการตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโส
 ให้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายก่อนข้าราชการตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ
 หรือระดับปฏิบัติการแล้ว จะเห็นได้ว่า พนักงานเทคนิคจระดับอาวุโสเป็นตำแหน่งที่มีลักษณะหน้าที่
 ความรับผิดชอบของตำแหน่ง คุณภาพของงาน ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับ
 ตำแหน่งโดยรวมไม่ต่ำกว่าตำแหน่งข้าราชการระดับชำนาญการ ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 ซึ่งรักษาการตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ
 จึงสามารถพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครประเภททั่วไปในตำแหน่ง “พนักงานเทคนิค
 ออาวุโส” เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐^๙ แห่งระเบียบ
 สำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้

ประเด็นที่สอง กรณีที่ผู้กระทำความผิดปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 และยินยอมจะชำระค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยโดยตรง
 ต่อผู้กระทำความผิด โดยไม่ต้องส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับได้หรือไม่ เห็นว่า กรณีที่
 ผู้กระทำความผิดปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐและยินยอมจะชำระค่าปรับเป็นพินัย เช่น กรณีที่
 เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางพินัย หรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มี
 ความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย และเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจ
 ปรับเป็นพินัย หากผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง^{๑๐} แห่งกฎกระทรวง
 การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖
 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการรับสารภาพและการไม่โต้แย้งนั้นไว้ และให้ผู้กระทำความผิด
 ลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นหนังสือตามที่มาตรา ๒๐^{๑๐} ประกอบกับ

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๐}ข้อ ๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางพินัย
 หรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย และเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียว
 เป็นผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบข้อกล่าวหา
 พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัย และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิ
 จะให้การทันทีหรือจะให้ถ้อยคำภายหลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ได้ หากผู้ถูกกล่าวหายอมรับ
 สารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการรับสารภาพและการไม่โต้แย้งนั้นไว้ และให้ผู้กระทำความ
 ผิดลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ เว้นแต่กรณีการออกคำสั่งปรับเป็นพินัย
 ต้องกระทำเป็นองค์คณะ ให้เสนอองค์คณะเพื่อพิจารณาออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐}มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐาน
 เพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบ
 ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน
 ราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวัน
 นับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

มาตรา ๒๑^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดไว้ ส่วนกรณีที่ทบบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ ปรากฏในทะเบียนตอบรับนั้น เป็นข้อกำหนดสำหรับการส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งมีได้อยู่เฉพาะหน้า เพื่อให้มีหลักฐานในการส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยที่ชัดเจน และป้องกันการโต้แย้ง เกี่ยวกับขั้นตอนในการส่งคำสั่งหรือปัญหาการตีความวันที่ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัย แต่สำหรับกรณีที่ถูกกระทำความผิดปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐและยินยอมชำระค่าปรับ เป็นพินัยแล้ว หากตีความบทบัญญัติดังกล่าวโดยจำกัดว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก่อน ผู้นั้นจึงจะดำเนินการชำระค่าปรับเป็นพินัยได้ อันเป็นการสร้าง ขั้นตอนและภาระให้แก่ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทำให้กระบวนการปรับเป็นพินัย ต้องล่าช้าออกไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้มีมาตรการปรับเป็นพินัยขึ้นใหม่ เพื่อลดขั้นตอนและกระบวนการในการพิจารณาให้รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่ง ปรับเป็นพินัยให้แก่ผู้กระทำความผิดที่ปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐและยินยอมชำระค่าปรับ เป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงสามารถส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยให้แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งปรากฏอยู่ต่อหน้า เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรงได้

อนึ่ง คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยมีข้อสังเกตสองประการว่า ประการแรก ความเห็นนี้ไม่อาจใช้กับการปรับเป็นพินัยที่อัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทได้ เพราะเป็นอำนาจขององค์คณะ และประการที่สอง หากจะดำเนินการตามความเห็นนี้ให้รอบคอบ กรุงเทพมหานครสมควรปรับปรุงแบบคำสั่งปรับเป็นพินัย โดยเพิ่มเติมข้อความในลักษณะที่แสดง ให้เห็นว่าผู้ถูกปรับเป็นพินัยยอมรับว่ากระทำความผิดจริงและยินยอมชำระค่าปรับ และเพิ่มข้อความว่า “ไม่ต้องแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับอีก” พร้อมลงลายมือชื่อของผู้ถูกปรับ เป็นพินัย และต้องมอบคำสั่งปรับเป็นพินัยนั้นให้แก่ผู้ถูกปรับด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักฐานในการ ดำเนินงานและเพื่อป้องกันการทุจริต

ประเด็นที่สาม กรณีที่คำสั่งปรับเป็นพินัยที่ส่งไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอย่างไร เห็นว่า มาตรา ๒๐^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

^{๑๑}มาตรา ๒๑ คำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ให้ทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย

(๒) อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

กำหนดให้ต้องชำระ

(๓) ระยะเวลาที่ต้องชำระซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๔) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธ

ข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๕) สิทธิในการขอผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง หรือการยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๑๐

(๖) รายละเอียดอื่นใดที่เห็นสมควรอันจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจสภาพแห่งการกระทำ

ความผิดหรือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหา

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ โดยในกรณีที่ไม่มีผู้รับ หรือผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำชี้แจงของผู้แทนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ว่าเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์จะคืนไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับพร้อมระบุวันที่ที่นำส่งและเหตุขัดข้องดังกล่าวให้ผู้ส่งทราบด้วย ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐^{๓๓} แล้ว จึงต้องถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ที่เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ได้นำส่งและระบุเหตุขัดข้องดังกล่าวไว้ในใบตอบรับ หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดไว้ในคำสั่งปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓^{๓๔} ต่อไป

ประเด็นที่สี่ การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยให้แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว หรือคนต่างด้าว ที่ไม่มีที่พำนักเป็นหลักแหล่ง จะต้องส่งไปยังที่อยู่ใด เห็นว่า มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ แม้ชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว หรือคนต่างด้าว ซึ่งไม่มีที่พำนักเป็นหลักแหล่ง จะไม่มีที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แต่เนื่องจากการที่บุคคลดังกล่าวเข้ามาในราชอาณาจักรนั้น มาตรา ๓๗^{๓๕} แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้

^{๓๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

^{๓๔}มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๐ ปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ

^{๓๕}มาตรา ๓๗ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ประกอบอาชีพหรือรับจ้างทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวหรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

(๒) พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลสมควรไม่สามารถพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งการเปลี่ยนที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เข้าพักอาศัย

(๓) แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานที่ตำรวจท้องที่ที่คนต่างด้าวผู้นั้นพักอาศัยภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ย้ายไป ในกรณีเปลี่ยนที่พักอาศัย และถ้าที่พักอาศัยใหม่อยู่ต่างท้องที่กับสถานที่ตำรวจท้องที่เดิม คนต่างด้าวผู้นั้นต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานที่ตำรวจท้องที่ที่ไปพักอาศัยใหม่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึงด้วย

(๔) ถ้าเดินทางไปจังหวัดใดและอยู่ในจังหวัดนั้นเกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ให้คนต่างด้าวผู้นั้นแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานที่ตำรวจท้องที่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึง

(มีต่อหน้าถัดไป)

คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อมีการเปลี่ยนที่พักอาศัยจะต้องแจ้งที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วแต่กรณี ด้วย และมาตรา ๓๘^{๑๖} แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฯ บัญญัติให้เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรมซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัย จะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วแต่กรณี ด้วย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงสามารถขอความร่วมมือจากสถานีตำรวจหรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในการตรวจสอบข้อมูลที่อยู่ของบุคคลดังกล่าว และส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยไปยังที่อยู่ตามที่บุคคลนั้นได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๐^{๑๗} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้

ประเด็นที่ห้า กรณีที่มีการผิดนัดการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคืนเงินค่าปรับส่วนที่ชำระแล้วหรือไม่ และต้องดำเนินการอย่างไร เห็นว่า กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร มาตรา ๙ วรรคสอง^{๑๘} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิก แต่ผู้กระทำความผิดทางพินัยยังคงมีหน้าที่ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๕)

(๕) ถ้าอยู่ในราชอาณาจักรเกินเก้าสิบวัน คนต่างด้าวผู้นั้นต้องมีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมืองทราบถึงที่พักอาศัยของตนโดยมิชักช้าเมื่อครบระยะเก้าสิบวัน และต่อไปให้กระทำเช่นเดียวกันทุกระยะเก้าสิบวัน ถ้าท้องที่เดิมที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ จะแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งนั้นก็ไ้

ความใน (๓) และ (๔) จะมีให้ใช้บังคับแก่กรณีใดตามมาตรา ๓๔ โดยเงื่อนไขอย่างใดให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

การแจ้งตามมาตรา^{๑๖}นี้ คนต่างด้าวอาจไปแจ้งด้วยตนเองหรือมีหนังสือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

^{๑๖}มาตรา ๓๘ เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรมซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัย จะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ที่บ้าน เคหสถาน หรือโรงแรมนั้นตั้งอยู่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัย ถ้าท้องที่ใดไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่นั้น

ในกรณีที่บ้าน เคหสถาน หรือโรงแรมที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัยตามวรรคหนึ่งตั้งอยู่ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมือง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

^{๑๗}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

^{๑๘}มาตรา ๙

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยร้องขอ และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลจะให้ผ่อนชำระก็ได้ และในกรณีเช่นนั้นหากผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิกและผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนด หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๓๐ แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน ซึ่งรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับชำระไว้แล้วบางส่วน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓^{๙๙} ต่อไป ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่ต้องคืนเงินค่าปรับที่ได้รับชำระไว้แล้วให้แก่ผู้กระทำความผิดทางพินัย เว้นแต่จะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง^{๒๐} หรือศาลจะไม่มีคำสั่งปรับเป็นพินัย หรือมีคำพิพากษาให้ปรับน้อยกว่าที่ผู้กระทำความผิดได้ผ่อนชำระไว้แล้ว

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๖๗

^{๙๙}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๔, ข้างต้น

^{๒๐}มาตรา ๒๕

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งเหตุผล หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ทำความเห็นแย้งเสนอไปยังผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งเพื่อชี้ขาด เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ